

Kehitetään Suomen koulutusjärjestelmää tulevaisuutta ennakoivana kokonaisuutena – vahvistetaan koulutuksen työelämävastaavuutta.

Uudet yritykset ja työpaikat syntyvät yksityisiin palveluihin. Palvelutalous tarvitsee ihmisiä – ammatillisia osaajia ja korkeakoulutettuja asiantuntijoita. Paltan jäsenyrityksistä eläköityy 21 000 henkilöä vuosittain. Korvausrekrytoinnit ja liiketoiminnan kasvu tarvitsevat tekijöitä ja uudenlaista osaamispääomaa.

Suomen ja yksityisen palvelutalouden tulevaisuudelle on välttämätöntä, että uudet nuorisoikäluokat omaavat vahvat perustaidot, löytävät sujuvan reittinsä koulutukseen ja työelämään sekä ovat motivoituneita jatkuvaan oppimiseen. Koulutusta tulee tarjota ennakointiin pohjaten ja koulutuspanoksia tulee kohdentaa sinne, missä on ihmisiä ja työpaikkoja. Julkisin varoin rahoitetun koulutusjärjestelmän tulee tarjota kehittämistukea työelämän muuttuviin tarpeisiin sekä mahdollistaa työelämässä olevien jatkuva oppiminen ja alanvaihdot sekä ammatillisen että korkeakoulutuksen kautta.

- **Tehdään tarvittavat rakennemuutokset ja poistetaan hidasteet osaamistason nostamiselta**
 - Syntyvyyden ja alueiden väestöpohjan kutistuminen sekä elinkeinorakenteen muutokset edellyttävät koulutussektorilla isoja rakennemuutoksia ja resurssien uudelleen kohdentamista.
 - Nopeutetaan ennakoititiedon käyttöä, vahvistetaan tietoperusteista johtamista ja lisätään eri tasojen ennakoititiedon yhteensovittamista.
 - Kohdennetaan ammatillisen ja korkeakoulutuksen koulutuspaikkoja sinne, missä on ihmisiä ja työpaikkoja. Varmistetaan, että koulutusta on tarjolla osaajapula- ja uusille kasvualoille.
 - Varmistetaan, että kaikilla peruskoulun päättävillä on yhteiskunnassa tarvittavat perustaidot (luku-, kirjoitus-, lasku-, digitaidot) ja kyky arvioida informaation luotettavuutta (informaatio- ja tekoäly lukutaidot). Jokaisen lapsen on tärkeää päästä kokeilemaan ja oppimaan yrittäjyys-, työelämä- ja taloustaitoja.
 - Toteutetaan oppivelvollisuuden korjaussarja (TUVA, ammatillisissa opinnoissa eteneminen, opintojen läpäisy ja työllistyminen).
 - Varmistetaan jokaiselle alle 30-vuotiaalle tutkinto ja työllistymiseen riittävä osaaminen ammatillisesta koulutuksesta tai korkeakoulusta. Tavoitteena tulee olla, että 50 % nuorista aikuisista on korkeakoulutettuja 2030-luvulla. Nopeutetaan nuorten siirtymää korkeakouluihin ja madalletaan kynnyksiä työelämästä jatko-opintoihin siirtymisessä.
 - Huolehditaan ammatillisen koulutuksen tuottamasta jatko-opiskeluvalmiuksista. Turvataan koulutustasoa nostava aikuiskoulutus.
 - Vakiinnutetaan valtakunnallinen ammatillisen koulutuksen ja korkeakoulutuksen väyläopintomalli sekä luodaan kannusteet siirtymien sujuvoittamiseen. Huomioidaan työkokemuksen merkitys koulutusasteelta toiselle siirtymien välissä.
 - Lisätään korkeakoulutuksen rahoituksessa painetta työelämäyhteistyön tiivistämiseen sekä työllistymisen painoarvoa. Vahvistetaan korkeakoulujen välistä yhteistyötä työelämän tarvitsemien tutkintojen toteuttamisessa ja osaamistarjonnan varmistamisessa.

- **Turvataan työelämän tarvitsema jatkuva oppiminen uran eri vaiheissa sekä mahdollistaan työllistymistä tukeva alan vaihto.**
 - Varmistetaan, että lailla säädetyille tutkinnoille, tutkinnonosille tai vastaaville pätevyyksille on julkinen rahoitus sekä opiskelumahdollisuus uran eri vaiheissa. Ammatti- ja erikoisammattitutkintojen kustannuksia ei voi jättää vain työnantajien vastuulle.
 - Ratkaistaan aikuisopiskelijan toimeentulon haaste työstä työhön kouluttautumisessa (esim. raideliikenteen säädellyt ammatit). Selvitetään opintotukijärjestelmän ja vapaaehtoisen koulutuskassan mahdollisuuksia toimia ratkaisuna toimeentulohaasteessa.
 - Huolehditaan vapaasta hakeutumisoikeudesta ammattiopintoihin.
 - Lisätään oppisopimusmallin käyttöä työelämän kantokyvyn rajoissa, tarkistetaan oppisopimuskoulutuksen viikkotuntimääriä (alaspäin) sekä arvioidaan koulutuskorvausten oikeudenmukaisuutta. Sujuvoitetaan opiskelijoiden siirtymiä koulutussopimuksesta oppisopimukseen. Lisätään oppisopimusten hyödyntämistä erityisesti mikroyritysten omistajavaihdoksien mahdollistajana.
 - Kehitetään työpaikkaohjausta koulutuksen järjestäjän ja työnantajan yhteistyönä sekä vakiinnutetaan opettajien säännölliset työelämäjaksot.
 - Lisätään mahdollisuuksia suorittaa tutkinnon osia ja tätä pienempiä kokonaisuuksia ammatillisessa ja korkeakoulutuksessa. Vauhditetaan jo olemassa olevan osaamisen tunnistamista ja tunnustamista. Luodaan rahoituksella edellytyksiä joustavaan tutkintojen yhdistämiseen ja yhteistyöhön eri koulutuksen järjestäjien välillä.

Palvelulupaus 2027: Palvelemme Suomea tänään ja huomenna

Palta tähtää eduskuntavaalivoittoillaan siihen, että palvelualat tunnustetaan kasvun, työllisyyden ja kilpailukyvyn moottoriksi. Kun palveluyritysten toimintaedellytyksiä vahvistetaan, vahvistetaan samalla koko Suomen tulevaisuutta. Paltan Palvelulupaus 2027 kertoo, mitä Suomi huomenna saa, kun palveluihin panostetaan: enemmän kasvua, työtä ja kilpailukykyä.

Palvelut tuottavat jo yli 40 prosenttia Suomen BKT:stä, työllistävät yli miljoona ihmistä ja muodostavat yli 30 prosenttia viennistä. Suomen kannattaa valita palvelualat nykyistä vahvemmin kasvun lähteeksi.

palta.fi/palvelulupaus